

Rapport

Datum: 28 december 2010
Rapportnummer: 2010/370

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Limburg-Zuid tijdens haar verblijf als arrestant in de periode van 5 tot 8 december 2006:

- het door haar te gebruiken medicijn Famvir niet altijd tijdig hebben verstrekt;
- haar op 6 december 2006 niet in de gelegenheid hebben gesteld om met warm water te douchen en
- in het kader van de haar opgelegde beperkingen tijdschriften hebben afgenomen zonder haar voldoende te informeren omtrent de reden daarvoor.

Beoordeling

Bevindingen

Op 5 december 2006 werd verzoekster 's ochtends aangehouden op verdenking van heling en witwassen. Zij werd als arrestant ondergebracht in het cellencomplex te Sittard. Op 8 december 2006 om 11:45 uur werd zij weer in vrijheid gesteld. Verzoekster voelde zich als arrestant onbehoorlijk behandeld.

Dit onder andere omdat zij haar medicijn Famvir niet op de, door haar huisarts, aangegeven tijdstippen van 8:00 uur 's morgens en 18:00 uur 's avonds kreeg. In de naar aanleiding van het onderzoek door de Nationale ombudsman van de politie ontvangen stukken was terug te vinden dat verzoekster het medicijn op 5 december 2006 om 11:52 uur en om 18:10 uur had gekregen. Met betrekking tot de verstrekking op 6 december 2006 bleek dat verzoekster het medicijn 's ochtends helemaal niet had gekregen, maar wel om 13:20 uur en vervolgens nogmaals om 20:57 uur. Op 7 december 2006 was aan verzoekster alleen om 18:20 uur Famvir verstrekt. En ten slotte zouden volgens de ontvangen stukken op 8 december 2006 om 9:30 uur conform voorschrift medicijnen zijn verstrekt. Welke medicijnen werd niet vermeld.

Verzoekster voelde zich tijdens haar verblijf als arrestant ook onbehoorlijk behandeld omdat zij niet dagelijks de gelegenheid kreeg om met warm water te douchen en omdat haar tijdschriften zonder toelichting werden weggenomen.

Standpunt verzoekster

Met betrekking tot het verstrekken van het medicijn Famvir

Verzoekster stelde dat haar arts had meegedeeld dat het medicijn Famvir om 8:00 uur 's morgens en om 18:00 uur 's avonds moest worden verstrekt. Verzoekster gaf aan niet te

begrijpen dat terwijl de klachtencommissie tijdens het onderzoek erkende dat enkele malen werd afgeweken van die tijdstippen, zij desondanks stelde dat de politie zich correct van haar zorgplicht had gekweten. Zij stelde verder niet in te zien dat de politie zonder nadere motivering mocht afwijken van de tijdstippen van het verstrekken van medicatie.

Met betrekking tot het niet met warm water kunnen douchen

Ten aanzien van het gebrek aan warm water om mee te douchen merkte verzoekster op dat de politie er bij capaciteitsproblemen ten aanzien van de boiler voor had moeten zorgen dat de arrestanten op zodanige tijdstippen douchen en voor een zodanige tijdsduur dat dit capaciteitsprobleem niet kon ontstaan.

Met betrekking tot de informatieverstrekking over de opgelegde beperkingen

Over het wegnemen van de tijdschriften gaf verzoekster aan dat deze zonder enige toelichting werden weggenomen. Pas toen zij daarover een opmerking maakte, werd haar door de arrestantenbewaarder meegedeeld dat de tijdschriften werden weggenomen omdat zij beperkingen opgelegd had gekregen. Verzoekster wist niet wat dat inhield. Zij wist niet dat het een maatregel was die opgelegd werd ter bescherming van het strafrechtelijk onderzoek. Verzoekster dacht aanvankelijk zelfs dat het inhield dat zij geen eten zou krijgen. Zij kan zich er niet in vinden dat de korpsbeheerder haar klacht, dat de tijdschriften zonder enige uitleg werden weggenomen, ongegrond heeft verklaard.

Standpunt korpsbeheerder

Met betrekking tot het verstrekken van het medicijn Famvir

In reactie op het onderzoek door de Nationale ombudsman liet de korpsbeheerder weten dat hij de klacht ongegrond achtte. Hij verwees hierbij naar het advies van de klachtencommissie. Deze gaf aan dat uit haar onderzoek bleek dat door de GGD-arts ten aanzien van het medicijngebruik navraag was gedaan bij verzoeksters huisarts. Deze had aangegeven dat zij twee maal daags één tablet Famvir 500 moest krijgen en wel om 8:00 uur en om 18:00 uur. Verder gaf de klachtencommissie aan dat de overige medicatie door tussenkomst van de GGD-arts zou worden verstrekt, de GGD-arts herhaaldelijk werd ingeschakeld en de gezondheidstoestand van verzoekster tijdens haar insluiting nauwlettend in de gaten werd gehouden. De klachtencommissie vervolgde dat ondanks het feit dat enkele malen werd afgeweken van de vastgestelde tijdstippen, uit de voorliggende stukken en verklaringen bleek dat de politie zich correct van haar zorgplicht had gekweten.

Tijdens het onderzoek door de Nationale ombudsman vulde de korpsbeheerder op dit punt aan dat uit het insluitingdossier bleek dat het tijdstip voor het verstrekken van Famvir op instructie van artsen was gewijzigd naar 21:00 uur. De Nationale ombudsman deed navraag bij de politie naar het stuk uit het insluitingdossier waaruit dit zou blijken. In reactie

daarop werd meegedeeld dat er geen concreet stuk was waarin werd vermeld dat artsen het tijdstip hadden gewijzigd. Er werd meegedeeld dat de politie nooit zelf de tijdstippen waarop medicijnen worden verstrekt, aanpast. Aangezien Famvir wel op andere tijdstippen dan 18:00 uur was verstrekt, kon worden aangenomen dat dit dan op aanwijzing van artsen was gebeurd, aldus de politie.

Met betrekking tot het niet met warm water kunnen douchen

Verzoekster werd geconfronteerd met beperkte boilercapaciteit, aldus de korpsbeheerder. De warmwatervoorziening in het arrestantenverblijf werd geregeld middels een boilersysteem. De boiler is na verloop van tijd leeg. Het is mogelijk dat verzoekster daardoor met koud water moest douchen. De korpsbeheerder stelde dat het verzoekster haar eigen keuze was geweest om onder die koude douche te stappen. Hij vervolgde dat het de arrestantenverzorgers dan ook niet kon worden verweten dat ze tekort waren geschoten in hun zorgplicht en hij achtte ook deze klacht ongegrond. De korpsbeheerder stelde in dat kader ook dat een cellencomplex een bepaald doel dient en niet is gericht op het bieden van comfort. Inmiddels zijn er echter wel afdoende maatregelen in alle cellencomplexen binnen de regio Limburg-Zuid getroffen om het probleem op te lossen, aldus de korpsbeheerder.

Met betrekking tot de informatieverstrekking over de opgelegde beperkingen

Verzoekster had beperkingen opgelegd gekregen. Daarom werden de aanvankelijk verstrekte tijdschriften op last van de officier van justitie weer weggenomen, aldus de korpsbeheerder. Hij was van oordeel dat van de politie verwacht mag worden dat zij fatsoenshalve enige toelichting geven in dergelijke situaties. De korpsbeheerder gaf verder aan niet te twijfelen aan de verklaringen van verzoekster dat zij pas een toelichting van de arrestantenbewaarder kreeg nadat zij had aangegeven niet te begrijpen waarom de tijdschriften werden weggenomen. Het ging de korpsbeheerder echter te ver om dit als klachtwaardig politieoptreden te beoordelen en hij achtte de klacht van verzoekster ongegrond.

Beoordeling

Met betrekking tot het verstrekken van het medicijn Famvir

Het vereiste van bijzondere zorg houdt in dat overheidsinstanties aan personen die onder hun hoede zijn geplaatst de zorg verlenen waarvoor deze personen, vanwege die bijzondere positie, op die overheidsinstanties zijn aangewezen. Dit vereiste kan worden toegepast op de zorg voor arrestanten. Zij zijn voor medische zorg aangewezen op de arrestantenbewaarders.

Het medicijn Famvir wordt door artsen voorgeschreven bij een virusinfectie. In de gebruiksaanwijzing van Famvir wordt aangegeven dat het van belang is dat de medicijnen zo goed mogelijk over een etmaal worden verdeeld. Voor een optimaal resultaat is het namelijk van belang dat er een constante hoeveelheid werkzame stof in het lichaam aanwezig is. Bij gebruik van medicijnen is het sowieso van belang dat ze op de door een arts aangegeven tijdstippen worden ingenomen.

De Nationale ombudsman vindt het belangrijk dat een arrestant(e) erop kan vertrouwen dat zijn/haar medicijnen op de juiste tijden worden verstrekt. Het staat vast dat verzoekster, gedurende haar verblijf in het cellencomplex, zeer onregelmatig en vaak niet op de door haar huisarts aangegeven tijdstippen van 8:00 uur en 18:00 uur, haar medicijn Famvir verstrekt heeft gekregen. De conclusie van de politie dat nu de medicijnen op andere dan de aanvankelijke door de huisarts aangegeven tijdstippen werden verstrekt, dit wel op grond van een beslissing van een arts moet zijn geweest, volgt de Nationale ombudsman niet. Temeer nu de medicijnen ook niet consequent op het volgens de korpsbeheerder nieuwe, door een arts aangegeven, tijdstip van 21:00 uur werden verstrekt.

De korpsbeheerder heeft ook geen stukken kunnen overleggen waaruit een dergelijke afwijkende beslissing van een arts blijkt.

De Nationale ombudsman is dan ook van oordeel dat door het diverse keren afwijken van de door verzoekster haar huisarts aangegeven tijdstippen, de politie in strijd heeft gehandeld met het vereiste van bijzondere zorg.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Met betrekking tot het niet met warm water kunnen douchen

Ook dit klachtonderdeel wordt getoetst aan het hiervoor genoemde vereiste van bijzondere zorg. Arrestanten zijn voor hun lichamelijke verzorging aangewezen op de arrestantenbewaarders en de mogelijkheden van het desbetreffende cellencomplex.

Uit het onderzoek bleek dat verzoekster op de eerste dag na haar aanhouding niet meer in de gelegenheid is gesteld om te douchen en de tweede dag slechts de mogelijkheid had om met koud water te douchen.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat een arrestant in de gelegenheid moet worden gesteld om zijn lichamelijke hygiëne naar behoren te verzorgen. Het dagelijks gebruik kunnen maken van een warme douche is daarvoor in onze maatschappij geen luxe, maar een standaard mogelijkheid. In het algemeen mag ook worden aangenomen dat onder douchen, het douchen met warm water wordt verstaan. Tijdens het onderzoek gaf de korpsbeheerder aan dat het capaciteitsprobleem van de boiler ten tijde van verzoekster haar verblijf als arrestant een bekend probleem was, maar inmiddels is opgelost. Niet is aangegeven wat er ten tijde van het verblijf van verzoekster in het cellencomplex is gedaan

om ervoor te zorgen dat de arrestanten, ondanks het capaciteitsprobleem, gebruik konden maken van een warme douche. Het had op de weg van de politie gelegen om te kijken of met het aanpassen van de tijdstippen en tijdsduur waarop arrestanten gebruik konden maken van de douche, het probleem had kunnen worden verholpen. De opmerking van de korpsbeheerder dat een cellencomplex niet is gericht op het bieden van comfort miskent dat het kunnen nemen van een warme douche behoort tot de normale lichaamsverzorging.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat door het niet voor alle arrestanten voorzien in de mogelijkheid om te douchen met warm water de politie in strijd heeft gehandeld met het vereiste van bijzondere zorg.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Met betrekking tot de informatieverstrekking over de opgelegde beperkingen

Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat overheidsinstanties burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Deze norm behelst enerzijds de plicht om in te gaan op verzoeken van burgers om informatie en anderzijds de plicht om burgers uit eigen beweging te informeren over handelingen van de overheid die hun belangen raken.

Het opleggen van beperkingen is een zogenaamde maatregel die op grond van artikel 62 lid 2 onder a van het Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond) in het belang van een strafrechtelijk onderzoek kan worden opgelegd. De maatregel kan bijvoorbeeld een beperking inhouden in het ontvangen van bezoek, het hebben van telefoonverkeer of de uitreiking van kranten of lectuur.

Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat verzoekster niet begreep waarom haar tijdschriften werden weggenomen. Zij gaf aan dat zij zelfs dacht dat ze ook geen eten zou krijgen. Pas toen zij opmerkingen maakte omtrent het wegnemen van de aanvankelijk verstrekte tijdschriften, werd haar meegedeeld dat er beperkingen jegens haar waren opgelegd.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat bij het opleggen van beperkingen in het belang van het onderzoek de arrestant actief moet worden geïnformeerd. Dit houdt in dat bij het opleggen van de beperkingen de arrestant moet worden meegedeeld dat er beperkingen zijn opgelegd en welke beperkingen er zijn opgelegd. Door het zonder toelichting wegnemen van de tijdschriften, terwijl verzoekster kennelijk niet begreep waarom, heeft de politie dan ook in strijd gehandeld met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Limburg Zuid uit Maastricht is

gegrond ten aanzien van:

het niet altijd tijdig verstrekken van het medicijn Famvir wegens schending van het vereiste van bijzondere zorg;

het niet dagelijks in de gelegenheid stellen om met warm water te douchen wegens schending van het vereiste van bijzondere zorg;

het zonder toelichting wegnemen van haar tijdschriften wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

Onderzoek

Op 15 september 2009 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Limburg-Zuid.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Limburg-Zuid, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Limburg Zuid verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

In het kader van het onderzoek werd betrokkenen verzocht op de bevindingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De korpsbeheerder deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De reactie van de advocaat van verzoekster gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 15 september 2009.

Het interne klachtdossier van het regionale politiekorps Limburg Zuid met bijlagen, waaronder de zogenaamde "logginggevens" ten tijde van het arrestantenverblijf, het advies

van de klachtencommissie van 17 september 2008 en de beslissing van de korpsbeheerder van 25 september 2008.

Standpunt van de korpsbeheerder van 15 juni 2010.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

I Artikel 62 Wetboek van Strafvordering

"1. De in verzekering gestelde verdachte wordt aan geen andere beperkingen onderworpen dan die in het belang van het onderzoek of in het belang der orde volstrekt noodzakelijk zijn.

2. Onverminderd het bepaalde in artikel 50, kunnen tegen de in het eerste lid bedoelde verdachte maatregelen in het belang van het onderzoek worden bevolen. Als zodanige maatregelen kunnen, naast de in artikel 61a, eerste lid, onderdeel a tot en met h, genoemde maatregelen, onder meer worden aangemerkt:

a. beperkingen met betrekking tot het ontvangen van bezoek, telefoonverkeer, briefwisseling en de uitreiking van kranten, lectuur of andere gegevensdragers, dan wel andere maatregelen betrekking hebbend op het verblijf in het kader van de vrijheidsbeneming."